

Koronavirus (COVID-19) a pacienti s CLL

Vyjádření skupiny CLL Advocates Network

Aktualizace k 10. dubnu 2020 (Verze 2- na základě současných doporučení)

Skupina [CLL Advocates Network](#) pozorně monitoruje strategie boje proti viru COVID-19, jež nejrůznější země zavádějí. Velká část informací o COVIDu-19 se nevyjadřuje k obavám lidí trpících chronickou lymfocytární leukémií (CLL). Tímto vyjádřením chceme tuto mezeru zaplnit a poskytnout pacientům s CLL dodatečné rady.

Většina zdrojů se shodne na tom, že u následujících osob panuje zvýšené riziko těžkého nebo smrtícího COVIDu-19:

- Dospělí vyššího věku (60+ let)
- Osoby, které již trpí chronickými nemocemi (např. chronickými plicními nebo srdečními chorobami)
- Osoby, jež dostanou sekundární infekci

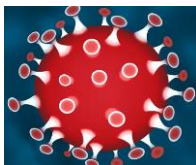
U následujících osob panuje vysoké riziko těžkého nebo smrtícího COVIDu-19:

- Osoby s oslabeným imunitním systémem

Pacienti s CLL – bez ohledu na věk nebo na to, zda podstupují léčbu – mají oslabenou imunitu, což se může léčbou nadále zhoršovat. Vzhledem k této skutečnosti čelí vysokému riziku, že COVID-19 dostanou a ve srovnání s běžnou populací budou trpět závažnějšími příznaky.

Jelikož na COVID-19 neexistují žádné konkrétní antivirové léky nebo očkování, nejlepší způsob, jak onemocnění předcházet, je snažit se vyhnout koronaviru, o němž se soudí, že se mezi lidmi šíří kašlem, kýčáním nebo kontaktem rukou. Níže uvádíme pár pravidel, jejichž dodržování se všem občanům – mladým i starým, zdravým i nemocným – běžně doporučuje, aby snížili riziko, že s virem přijdou do styku:

1. Vyhybejte se úzkým kontaktům s druhými lidmi (udržujte si odstup minimálně 1,5 metru, ideálně 2 metry).
2. Žádné objímání, líbání nebo podávání rukou. Než zakašlete nebo kýchnete, odstupejte od lidí stranou.

3. Snažte se nesahat si neumytýma rukama na obličej (oči, nos a ústa).
4. Často si mýdlem a vodou myjte ruce, a to nejméně 20 vteřin. Lze použít i dezinfekční prostředek na bázi alkoholu, s obsahem alkoholu nejméně 60 %, je to ale méně vhodné než mýdlo.
5. Důsledně dodržujte pravidla sociálního odstupu.
6. Kýchejte a kašlejte do paže/loktu. Pokud se potřebujete vysmrkat, použijte papírový kapesník a okamžitě ho vyhoďte do odpadkového koše.
7. Vyhýbejte se cestování.
8. Pokud možno pracujte z domova.

Pacienti s CCL jsou naléhavě vybízeni k tomu, aby byli opatrní a důsledně dodržovali restriktivní opatření navržená zdravotními orgány svých zemí, a tak se vyhnuli riziku kontaminace a předešli šíření nákazy. Spojené království osobám se závažnými nemocemi (spadají sem „osoby s rakovinou krve nebo kostní dřeně, např. leukémií“) doporučuje, aby počínaje 21. březnem zůstaly příštích 12 týdnů doma a stranily se běžné populace („stínění“).

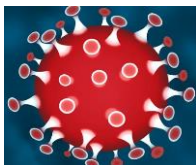
ZMĚNY V KLINICKÉ PRAXI S DOPADEM NA PACIENTY TRPÍCÍ CLL

Některé odborné společnosti vydaly k léčbě o něco odlišná doporučení. V příslušných případech nahlédněte do doporučení národních hematologických společností.

USA - American Society of Hematology (ASH):

ASH jednoznačně doporučuje léčbu odložit, pokud je to možné. Pokud jde o pacienty, kteří léčbu potřebují bezodkladně, ASH potvrzuje, že s ohledem na faktory související s chorobou a konkrétními pacienty dosud představuje nejlepší možnost léčby. Pokud je k dispozici více než jedna možnost, měla by být upřednostněna ta, kterou lze poskytovat ambulantně a jež zahrnuje méně návštěv na klinice a laboratorních testů. ASH zdůrazňuje, že dochází k pokusům vyhnout se léčbě zahrnující monoklonální protilátky (rituximab, obinutuzumab) nebo ji vynechat, obzvláště pokud probíhá v kombinaci s cílenými preparáty. K zahájení léčby venetoclaxem je potřeba dostavit se na bezpočet rozsáhlých klinických vyšetření, jež zahrnují laboratorní testy. Za předpokladu, že se v případě daného pacienta nejedná o tu nejvhodnější metodu léčby, by se venetoclax pokud možno nasazovat neměl.

Co se týče otázek, zda se něco mění pro pacienty s COVIDem-19, kteří již kvůli CCL podstupují léčbu: ASH uvádí, že kdykoli je to možné, usiluje o to minimalizovat počet prohlídek těch, kdo jsou ve stabilním stavu a vedou si dobře. Pokud je nutná kontrolní prohlídka, doporučuje se využít laboratoře, které jsou blíž pacientovu domovu, a využít možnosti telemedicíny. S výjimkou monoklonálních protilátek anti-CD20 a nitrožilního podávání imunoglobulinu se u nezasažených pacientů v nepřetržité

terapii proti CLL většinou pokračuje.

Pokud jde o otázky, zda by pacienti s CLL měli pokračovat v imunoglobulinové substituční léčbě, ASH shrnuje své aktuální praktiky následovně: u pacientů s CLL a bez COVIDu-19 se s nitrožilním podáváním imunoglobulinu pokračuje pouze v pečlivě vybraných případech, jejichž anamnéza zahrnuje hypogamaglobulinémii a aktivní či opakující se těžké infekce, přičemž nad potenciálními klady převažují rizika spojená s příchodem na kliniku za účelem infuze. I v těchto případech by však měla být zvážena nižší četnost infuzí, pokud je to možné (např. každých 6–8 týdnů), s cílovou hladinou IgG 400-500 mg/dl. U pacientů s CLL a COVIDem-19 lze v nitrožilním podávání pokračovat. Vzhledem k vysokému riziku tromboembolických příhod (TE) v kombinaci s COVID-em 19 ASH doporučuje vyhodnotit u každého pacienta rizika a přínosy a pozorně monitorovat, zda se neobjeví příznaky TE.

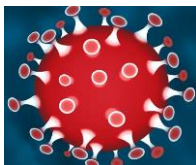
A konečně na otázky, zda by pacientovi, který se léčí na CLL a při testu mu vyšel pozitivní výsledek na SARS-COV2, měla by být změněna/upravena léčba a zda se nový přístup bude určovat v závislosti na typu terapie (BTKi, PI3Ki, venetoclax, protilátky, chemoimunoterapie atd.), nebo na vážnosti virové infekce, odpovídá ASH následovně: „U pacientů, kteří trpí mírnými příznaky a léčí se ambulantně, terapii neupravujeme. Rozhodnutí ohledně úpravy léčby u pacientů se závažnějšími symptomy závisí na porovnání agresivity CLL a anamnézy četných infekcí s teoretickým rizikem závažnějších

komplikací spojených s nemocí COVID. V současnosti není dostatek důkazů, z nichž by vyplývalo, že k různým třídám cílených léků na CLL by se mělo přistupovat odlišně, a rozhodnutí ohledně pozdržení nebo pokračování léčby probíhají v závislosti na daném případě. Panuje obecná shoda o pozastavení monoklonálních protilátek u pacientů, kteří byli pozitivně otestováni na COVID+. Pokud byl pacientovi nasazen inhibitor BCR signalizace (ibrutinib, acalabrutinib, idelalisib, duvelisib), může mít vysazení za následek zhoršení CLL a uvolnění cytokinu, který umí napodobit jisté symptomy COVID-u 19. Obecně vzato tyto symptomy pomínou krátce po opětovném nasazení inhibitoru BCR signalizace.“

Spojené království – CLL Forum – Praktické zásady organizace UK CLL Forum pro léčbu CLL během pandemie nemoci COVID:

Tyto rady jsou výsledkem shodného hlediska odborníků na CLL s ohledem na aktuální praktiky pro zmírnění následků pandemie COVIDu-19 ve Spojeném království. Nepředstavují součást běžné praxe, nýbrž snahu snížit riziko nákazy u pacientů s poruchami krve.

Praktické zásady organizace [UK CLL Forum](#) pro léčbu CLL během pandemie COVIDu-19 jasně uvádějí, že v léčbě britských pacientů s CLL a péči o ně dojde

k významným změnám, aby bylo riziko po dobu trvání pandemie sníženo. Podstatou mnoha změn je snížení rizika nákazy koronavirem, a to omezením zbytných ošetření a chemoterapie, které mohou riziko zvyšovat, nebo odložením léčby, je-li to možné, tj. za předpokladu, že odložení léčby pacientovi neškodí.

Změny si dále kladou za cíl snížit dobu, již pacienti tráví na klinice, a snížit tak i riziko nákazy. Z toho důvodu jsou upřednostňovány terapie, které mají za následek menší docházku do nemocnice. Po dobu trvání krize je v souladu s aktuální praxí nabízet léčbu BTKi.

Obecný postřeh: Klíčový problém, s nímž se lékaři a zdravotníci budou ve Spojeném království potýkat, je informování a pozorování pacientů. Mnoho poskytovatelů zdravotní péče bude během pandemie pravděpodobně přerazeno, jelikož běžná zařízení budou vyhrazena boji s COVIDem-19. Je pravděpodobné, že komunitní přístup k primární péči v souvislosti s krví atp. bude narušen, poněvadž COVID-19 bude mít dopad na místní služby.

Veškerá aktuální doporučení, jež organizace UK CLL Forum britským lékařům udílí, jsou k dispozici [zde](#).

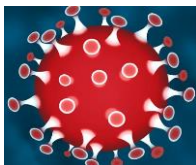
Německo - Německé hematologické a onkologické sdružení (DGHO):

Německé hematologické a onkologické sdružení (DGHO) vydalo ohledně pacientů s CLL po dobu pandemie následující doporučení:

- Jakákoli léčba indikovaná v souladu s aktuálními zásadami by měla být provedena nebo by se v ní mělo pokračovat. DGHO se domnívá, že pro kontrolu infekcí je obecně vzato lepší, pokud je nádorová choroba řízena.
- V případě asymptomatických chorob a nízkého tlaku na terapii, např. při pomalém růstu počtu lymfocytů, lze zahájení léčby v první linii nebo léčby recidivy odložit. Zde je třeba vzít v potaz další rizikové faktory, dynamiku choroby a situaci, která panuje na poli regionální péče.
- Při hypogamaglobulinémii s funkčním nedostatkem protilátek se doporučuje imunoglobulinová substituční léčba. Pokud panuje riziko, že kvůli léčbě dojde k neutropenii, indikuje se podpůrné podávání G-CSF (faktoru stimulačního granulocytární kolonie).

CO DĚLAT, POKUD MÁTE CLL A DOSTALI JSTE KORONAVIRUS NEBO COVID-19?

1. Jestliže vaše příznaky odpovídají symptomům spojovaným s COVID-19 nebo pokud jste byli v úzkém kontaktu s osobou nakaženou koronavirem, řiďte se pokyny vydanými pro vaši zemi (např. zavolejte na telefonní číslo zřízené za tímto účelem).

2. Telefonicky, e-mailem, nebo faxem se poradte se svým hematologem/onkologem (do nemocnice nechoďte, abyste neohrozili zdravotníky nebo jiné oslabené, hospitalizované nebo ambulantně léčené pacienty).
3. Nepřerušujte léčbu, pokud vás o to nepožádá hematolog či onkolog. Pokud u vás ale byl potvrzen koronavirus, požádejte svého hematologa, ať se spojí s vaším ošetřujícím týmem. Je totiž možné, že bude potřeba učinit nějaké změny.

NAVZDORY IZOLACI NEJSTE SAMI!

Telefonicky nebo po internetu udržujte kontakty s příbuznými a přáteli a počkejte si na virtuální pozvánku, abyste se mohli zapojit do své místní podpůrné skupiny.

Je možné, že jste jako většina pacientů s CLL v průběhu choroby zažili ochrannou izolaci. Být odříznutý od vnějšího světa je bezpochyby výzva, vy jste se s ní ale v minulosti poprali a poperete se s ní i teď. Teď nastala dobrá chvíle na to dodávat odvalu a sílu těm, kdo s izolací mají méně zkušeností než vy!

INFORMUJTE A BUĎTE INFORMOVANÍ

Zprávy a doporučení se rychle mění, proto u oficiálních zdrojů hledejte aktuální informace.

Další informace naleznete ve spolehlivých zdrojích o COVIDu-19, uvedených níže.

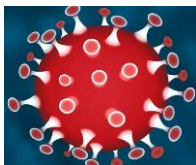
PROSÍME O POMOC

- Informujte pacienty s oslabenou imunitou o riziku, které pro ně COVID-19 představuje.
- Komunikujte s místními úřady a poskytovateli zdravotní péče a zvyšujte u nich o problematice povědomí.
- Upozorňujte orgány, jež určují zdravotní politiku, i jiné zainteresované subjekty na existenci rizikových pacientů s hematologickou malignitou.
- Postarejte se o to, aby si místní úřady a jiné zainteresované subjekty uvědomovaly, že COVID-19 nemá vážný dopad pouze na starší populaci, ale i na mladé dospělé.
- Podělte se o osvědčené postupy.

Označte nás na [Twitteru](#) a [Facebooku](#)! A hlavně: Dávejte na sebe pozor!

Váš tým skupiny *CLL Advocates Network*

Spojit se s námi můžete na adrese info@clladvocates.net

Zdroje:

Informace pro rizikové skupiny:

Světová zdravotnická organizace (WHO) <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/advice-for-public>

Vládní agentura Public Health England

<https://www.gov.uk/government/publications/covid-19-guidance-on-social-distancing-and-for-vulnerable-people/guidance-on-social-distancing-for-everyone-in-the-uk-and-protecting-older-people-and-vulnerable-adults>

Centrum pro kontrolu a prevenci nemocí, USA

<https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/specific-groups/high-risk-complications.html>

Kanadská vláda

<https://www.canada.ca/en/public-health/services/publications/diseases-conditions/vulnerable-populations-covid-19.html>

Německé hematologické a onkologické sdružení

<https://www.dgho.de/aktuelles/news/news/2020/coronavirus-covid-19-bei-krebspatienten>

Onkopedia (informační portál pro lékaře působící v Německu)

<https://www.onkopedia.com/de/onkopedia/guidelines/coronavirus-infektion-covid-19-bei-patienten-mit-blut-und-krebserkrankungen/@@guideline/html/index.html>

Stránky skupiny CLL:

CLL Support Association

<https://www.clisupport.org.uk/coronavirus/>

CLL Society

<https://cllsociety.org/covid-19/>

UK CLL Forum

<http://www.ukcllforum.org/>

Další webové stránky o rakovině:

Bloodwise

<https://bloodwise.org.uk/blog/coronavirus-and-blood-cancer>

One Cancer Voice

https://bloodwise.org.uk/sites/default/files/documents/one_cancer_voice_advice_on_coronavirus_for_people_with_cancer.pdf